

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาไทยได้เข้ามาสู่ยุคของการปฏิรูปการศึกษา และการที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ให้มีประสิทธิผลต่อผู้เรียน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวัดและประเมินผลการเรียน เพราะการวัดและประเมินผลการเรียน เป็นผลสะท้อนที่จะชี้ให้เห็นแนวทางการทำงานของครูผู้สอนและการเรียนของผู้เรียน ชาติกร ชมชื่น (2540, หน้า18) ได้กล่าวว่า โดยทั่วไปครูมักจะแยกการเรียนการสอนและการวัดผลออกจากกัน โดยจะเน้นการสอบปลายภาคเพื่อนำมาตัดสินและประเมินประสิทธิภาพของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการวัดด้านความรู้ ความจำ และการระลึกได้ในสิ่งที่ครูสอน ซึ่งเป็นพฤติกรรมระดับต้นของพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วไม่ว่าจะเป็นการสอนวิชา วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ หรือสังคมศึกษา เป้าหมายของการสอนนอกจากจะให้ความรู้ความเข้าใจแล้ว สิ่งสำคัญที่จำเป็น คือ การสอนต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความสามารถพื้นฐานในด้านการใช้ความคิดไตร่ตรองมีเหตุผล มีการวางแผนดำเนินการด้วยตนเองควบคู่กันไป แต่การประเมินผลการเรียนในปัจจุบันก็ยังคงใช้คำถามที่ต้องการคำตอบโดยเน้นความจำ และเลือกใช้คำถามในข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ ถูก- ผิด จับคู่และเติมคำในช่องว่าง วิธีการประเมินผลดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมุ่งหวังเพียงคะแนนหรือตัวเลขในการทดสอบมากกว่า การนำความรู้ที่ครูถ่ายทอดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้านการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน ปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากครูผู้สอนขาดเครื่องมือวัดที่เหมาะสมทำให้การประเมินผลที่ได้ออกมาไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรต้องการ ซึ่งไม่ได้วัดและประเมินผลจากสภาพจริง

ส.วาสนา ประवालพฤษ (2539, หน้า 41) กล่าวถึง การวัดและประเมินจากสภาพจริงไว้ว่า การประเมินผลการเรียนจะต้องจัดขั้นตอนของการประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยครูผู้สอนต้องลดบทบาทของการเป็นผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้เฝ้าดูผู้เรียน (Pupil Watcher) ซึ่งอาศัยการสังเกต และเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่ผู้เรียนอยู่กับครูผู้สอน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสอดแทรกกับสภาพการเรียนประจำวันที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตของผู้เรียน และเพื่อลดบทบาทการประเมินผลด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ

ให้ลดลง พยายามพัฒนาระบบการประเมินผลในชั้นเรียน โดยเสริมวิธีการประเมินอย่างไม่เป็นทางการให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและการปฏิบัติจริง โดยกระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติจริง และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในข้อมูลโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ (กรมวิชาการ, 2539 ข, หน้า 1-11) ซึ่งครูผู้สอนสามารถสังเกตพัฒนาการของผู้เรียนได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์ ทำให้พฤติกรรมของผู้เรียน โดยการนำเสนอรายงานที่ผู้เรียนได้ค้นคว้ามาแสดงออกทางความคิดให้ผู้อื่นได้เข้าใจในวิธีการทำงานและผลงานที่ออกมา เป็นแบบทดสอบของการประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Test) จะต้องครอบคลุมและเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัด เป็นปัญหาที่มีความหมายต่อนักเรียน ที่จะนำไปใช้กับชีวิตจริงได้ เปิดโอกาสให้นิรนุการความรู้ ความสามารถหลายด้าน และใช้ความคิดอย่างลึกซึ้งในการตอบคำถาม (สาลี ศิลปกรรม, 2540, หน้า 6) การประเมินผลจากสภาพจริง จึงเป็นการรวบรวมข้อมูล ความคิดที่เป็นความร่วมมือระหว่างครู กับผู้เรียนในการผลิตผลงานอย่างมีระบบ ใช้การประเมินแบบต่อเนื่อง (Dynamic Assessment) ครอบคลุมสภาพการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน เพื่อให้การประเมินผลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงมีการรวบรวมข้อมูลหลักฐานพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อใช้แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ ความสามารถทักษะ ความสนใจ ความถนัด ความพยายาม ความก้าวหน้า ความสำเร็จของผู้เรียนในเรื่องนั้น ๆ ใส่ไว้ในแฟ้ม/ ก่อ่ง เพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงความสามารถของผู้เรียน ซึ่งปัจจุบันเราใช้การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน (Portfolio) เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการประเมินผลการเรียน เป็นแนวทางปฏิบัติในการวัดผลที่โรงเรียนได้มีการนำมาใช้แทนการประเมินแบบเดิมบางส่วน ซึ่งได้มีการทดลองใช้ประมาณ 10 โรงเรียนในจังหวัดกระบี่ เมื่อปีพุทธศักราช 2538 (กรมวิชาการ, 2539 ก, หน้า 1) กรมวิชาการจึงได้มีการฝึกอบรมให้แก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปดำเนินการปฏิบัติจริงและประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานในรายวิชาที่แต่ละคนถนัด ในปีการศึกษา 2539 (นารีย์ วงศ์ไผ่, 2541, หน้า 5) ผู้สอนสามารถเห็นพัฒนาการของผู้เรียนและติดตามความก้าวหน้าของการเรียนการสอนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และความสามารถของผู้เรียน เป็นการประเมินข้อมูลเชิงบวกที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการสะสมงาน ช่วยเหลือในสิ่งที่นักเรียนขาดและบกพร่องไปและพัฒนาผู้เรียนสู่เกณฑ์มาตรฐาน ทำให้นักเรียนรู้จักประเมินตนเอง มีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนของตนเอง รู้จักวางแผนในการทำงานและพัฒนาการเรียนของตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนหลายมิติ (Multidimensional) ทั้งในแนวกว้างและแนวลึกของความคิดรวบยอด

กระบวนการทักษะและทัศนคติที่สำคัญในสิ่งที่นักเรียนพยายามที่จะเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนกับครู นักเรียนกับผู้ปกครอง และปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับพฤติกรรม ของนักเรียน (ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ, 2540, หน้า 13) วิธีการประเมินดังกล่าวเป็นที่ยอมรับ ว่าช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ดี เพราะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการมี ส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ สร้างงานสร้างความรู้ของตนเองการที่ครูได้สังเกตและตรวจสอบผลงาน โดยการใช้คำแนะนำช่วยเหลือให้มีการปรับปรุงผลงาน มิใช่เป็นการตรวจสอบคะแนนหรือให้ เครื่องหมายผิด - ถูกแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ให้คำชี้แจง แนะนำ ยกย่องชมเชย เพื่อให้ผู้เรียน ได้นำข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งบันทึกพฤติกรรมและข้อคิดเห็น อื่น ๆ ที่เป็นข้อมูลผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2539 ก, หน้า 85) การใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน สามารถนำไปใช้ได้กับทุกกลุ่มวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ครูผู้สอนนำไปใช้อย่างจำกัด เพราะแต่ละกลุ่มวิชามีลักษณะเฉพาะ รวมทั้งขั้นตอนการใช้แฟ้มสะสมผลงานมีข้อจำกัดอยู่ จึงทำให้การใช้ไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ครูผู้สอนนำไปใช้กับ นักเรียนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ซึ่งในเรื่องนี้ทางกรมวิชาการได้พยายามสนับสนุน ให้ครูผู้สอนตระหนักและนำไปประเมินผู้เรียน โดยเฉพาะกลุ่มวิชาที่เสริมสร้างทักษะชีวิตและ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งได้แก่กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและวิชาสังคมศึกษา เป็นต้น

กลุ่มวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาบังคับของหลักสูตรที่มีความสำคัญยิ่งในการให้การศึกษา แก่พลเมือง เพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสังคม วัตถุประสงค์ของ การศึกษาจึงเพื่อพัฒนาชีวิต ทำประโยชน์ต่อสังคมมีความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศและโลก มีทักษะความคิดทางสังคมศึกษา การแก้ปัญหา รู้จักลักษณะสังคม เศรษฐกิจและการเมือง มีทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลง (วีระวัฒน์ พูลทวี, 2541, หน้า 4) บทบาท ของครูสังคมศึกษาและโดยธรรมชาติของวิชาสังคมศึกษาที่มีความกว้างของเนื้อหา จึงไม่ควรใช้ การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนด้วยตำราเรียนเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนยึดติดกับเนื้อหาใน ตำรามากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับ รัชนิกร ทองสุขดี (2540, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ครูสังคมศึกษา ควรจะเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนออกไปสู่สังคมภายนอก ในฐานะของนักคิด นักตั้งคำถาม นักพิสูจน์ นักวิเคราะห์ นักวิจารณ์ นักตั้งสมมุติฐาน นักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่สามารถ เลือกใช้ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างชาญฉลาด ยิ่งไปกว่านั้นตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดไว้ว่า ครูผู้สอนต้องจัดการศึกษา โดยยึดหลักตามมาตรา 22

ที่ว่าด้วย การจัดการศึกษา กล่าวว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ที่มาตรา 24 ข้อ 1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อ 2 ผูกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ข้อ 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและข้อ 6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542, หน้า 12-13) ซึ่งการประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน ทำให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเองรู้จักวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติ และค้นคว้าข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน มีโอกาสที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลก่อนนำมาดำเนินการ และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการออกแบบงานของตน ที่จะนำเสนอให้น่าสนใจ พิจารณาได้อย่างรอบคอบ ในการเลือกใช้ข้อมูล และการได้มาซึ่งความรู้ในเรื่องนั้น ๆ พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ในการวิจารณ์งานของตน ทำให้มีความภาคภูมิใจ กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักเป็นเจ้าของยึดเป้าหมายความต้องการ ความสนใจและความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก โดยมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเอง และผู้ปกครองมีโอกาสได้เห็นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของ ผู้เรียน (สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ , 2540, หน้า 5)

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน เริ่มมีการทดลองใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นมา จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการใช้ในปีการศึกษา 2539 โดยจัดอบรมให้กับครูผู้สอนและผลของการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยในเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2542 พบว่า การใช้แฟ้มสะสมผลงาน นักเรียนของครูสังคมศึกษามีการปฏิบัติภายในโรงเรียนเขตตัวเมืองและโรงเรียนประจำอำเภอ มีจำนวน 27 คน เท่านั้น ซึ่งจำนวนครูสังคมศึกษาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 286 คน (รัชนีกร ทองสุชาติ, 2542, ภาคผนวก) การที่ครูสังคมศึกษาใช้การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน นักเรียน มีจำนวนน้อยมาก อาจเกิดจากสาเหตุต้องรับผิดชอบงานสอน ในวิชาสังคมศึกษา ประมาณ 20-24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และครูสังคมศึกษายังได้รับมอบหมายงานพิเศษในโรงเรียนเพิ่มอีก อาทิเช่น เป็นฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียน เจ้าหน้าที่สหกรณ์โรงเรียน รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ฝ่ายผลิตสื่อการสอน กิจกรรม

หน้าเสาธง ชุมนุมลูกเสือ- ยุวกาชาด และเวรประจำวัน จัดบอร์ดนิทรรศการ วันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น (สัมภาษณ์ครูสังคัมศึกษา, 18 มกราคม 2542) และธันวา มากเหลือ (2541, หน้า 104) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ครูที่สอนโดยการใช้แฟ้มสะสมผลงานยังต้องเตรียมสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และเตรียมสื่อการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน ต้องใช้เวลาในการเตรียมเอกสาร ทำให้บางครั้งเขียนแผนการสอนไม่ทัน เนื่องจากมีงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ งานอบรม สัมมนา งานวิชาการโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถพัฒนากระบวนการจัดแฟ้มสะสมผลงานนักเรียนให้เป็นไปตามทฤษฎีได้ทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับ Nathan (1995, Abstract) ที่ได้กล่าวว่า ในการเรียนการสอนโดยการใช้แฟ้มสะสมผลงานของครูนั้นมีข้อจำกัด อยู่ที่กระบวนการในการปฏิบัติ ทักษะ และความเข้าใจของครู รวมทั้งการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนกับครู จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติการสอนของครูจึงจำเป็นที่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนทางความคิดและเพิ่มความเข้าใจที่แจ่มแจ้งให้กับครูในการที่จะนำกระบวนการนี้ไปใช้ เพื่อให้กระบวนการประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงานเกิดการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

จากสภาพดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงานนักเรียนของครูสังคัมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีทั้งข้อดีในด้านทฤษฎีและปัญหาต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนของครูสังคัมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการวางแผนการจัดทำ ด้านกระบวนการ ด้านพัฒนาการของผู้เรียน ด้านประโยชน์และข้อจำกัดของการประเมินโดยการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนในรายวิชาสังคัมศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางศึกษาพัฒนาการประเมินโดยแฟ้มสะสมผลงาน และพัฒนาด้านการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนในรายวิชาสังคัมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนของครูสังคัมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่องการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนของครูสังกัดศึกษาได้แบ่งขอบเขตไว้ดังนี้

1. ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดศึกษาที่มีการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนในการเรียนการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 27 คน
2. ด้านเนื้อหา คือ การใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมุ่งเน้นใน ด้านการวางแผนในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ด้านกระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ด้านพัฒนาการของผู้เรียน ด้านประโยชน์ และด้านข้อจำกัดของการใช้แฟ้มสะสมผลงาน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ในวิชาสังคมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนของครูสังกัดศึกษา หมายถึง พฤติกรรมการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ในด้านการวางแผนในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ด้านกระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ด้านพัฒนาการของผู้เรียน ด้านประโยชน์ และด้านข้อจำกัดของการใช้แฟ้มสะสมผลงาน ของครูสังกัดศึกษาที่มีต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ในการเรียนการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน หมายถึง การเก็บรวบรวมผลงานของนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกโดยนักเรียนเอง หรือภายใต้การแนะนำของครูมาสะสมไว้ในภาชนะอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและมีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลที่แสดงถึงความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ ความเจริญงอกงามของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีครูสังกัดศึกษาใช้แฟ้มสะสมผลงาน จำนวน 17 โรงเรียน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบถึงผลของการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนของครูสังกัดศึกษา และนำไปพัฒนาเป็นแนวทางในการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน ในรายวิชาสังคมศึกษา และรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป